

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENTET
Medieavdelingen
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

Postadresse:
Postboks 8059
Dep., 0031 Oslo

Besøksadresse:
Hausmannsgate
23, Oslo

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr.:
987 879 696

DERES REF

VÅR REF

DATO

2007/02492 ME/ME3 LLU:elt 07/1242 iax

31.08.2007

Høring om allmenkringkastingsplakat for NRK

Vi viser til høringsnotat av 18.05.07.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) vil først og fremst knytte sine kommentarer til NRKs rolle og ansvar i et flerkulturelt samfunn. Dette fremkommer bl.a. i NRKs vedtekter hvor det heter at NRKs programtilbud skal ha et innhold som appellerer til brede lag av befolkningen og som ivaretar interessene til minoriteter og særskilte grupper, det skal avspeile mangfoldet av kultur, livssyn og levevilkår som finnes i de forskjellige delene av landet (§3-4). Dessuten skal programtilbudet inneholde programmer for nasjonale og språklige minoriteter (§3-5 g).

1) NRKs målgruppe er en befolkning med variert bakgrunn

Den norske befolkningen består i dag av mennesker med svært variert etnisk, kulturell, religiøs og språklig bakgrunn. 8,9% av befolkningen – det vil si 415 300 personer – har innvandrerbakgrunn¹. Dette er personer som selv har innvandret til Norge eller som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. I tillegg kommer 249 431 personer som har en utenlandsfødt forelder, eller som selv er født i utlandet, men har norskfødte foreldre (gjelder bl.a. utenlandsadopterte barn).

Til sammen har altså over 650.000 mennesker i Norge i større eller mindre grad tilknytning eller tilhørighet til en annen kultur enn det vi tradisjonelt vil definere som "norsk". For de fleste er dette noe som kommer i tillegg til den norske identiteten deres, ikke i stedet for. De både ønsker og er i stand til å kombinere trekk fra ulike kulturer og tradisjoner. Det kan oppstå verdikollisjoner og kulturkonflikter under veis, men i positiv forstand og på lengre sikt er dette en dynamisk prosess som bidrar til å utvikle nye måter å "være norsk" på. Begrepet "norsk kultur" får dermed et bredere og mer variert innhold. Det er denne prosessen en allmenkringkaster må være bevisst, følge opp og gjenspeile i sitt tilbud.

Innvandrerbefolkningen er dessuten en svært heterogen gruppe og endringer i sammensetningen av denne endrer seg raskt. De siste to årene har den største innvandringen kommet fra Polen. Et annet land hvor det har kommet mange fra er

¹ SSB: Befolkningsstatistikk. Innvandrerbefolkningen, 1. januar 2007

Somalia. Arbeidsinnvandreren fra Polen og flyktingen fra Somalia kan stå som eksempler på mangfoldet i innvandrerbefolkningen med hensyn til ulik kulturell og religiøs bakgrunn, årsak til at de er i Norge og forhold som medbrakt utdanning og arbeidserfaring.

2) Kommentarer til enkelte punkter i allmennkringkastingsplakaten

NRK skal understøtte og styrke demokratiet

- *NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser.*

IMDis kommentar: Det er viktig at minoritetsrepresentanter fra ulike miljøer deltar i ulike typer debatter og diskusjoner i NRK, ikke bare når tema er integrering eller innvandringspolitikk. Det må synliggjøres at de er ordinære samfunnsborgere som er opptatt av hele spekteret av politiske og samfunnsmessige problemstillinger. Slik vil de også fungere som gode rollemodeller i forhold til minoritetsmiljøene. Alt for ofte tildeles innvanderrepresentanter en defensiv rolle hvor de må forsvare, forklare eller ta avstand fra forhold som har provosert eller sjokkert publikum.

- *NRK har som oppgave å avdekke kritikkverdige forhold og bidra til å beskytte enkelt-mennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak og andre.*

IMDis kommentar: IMDi tolker dette punktet som at NRK også har et ansvar for å forebygge og hindre diskriminering og rasisme. Erfaring viser at et slikt ansvar i enkelte tilfeller kan komme i konflikt med ytringsfriheten. NRK bør derfor ha et bevisst og avklart forhold til hvor grensene går mellom disse to hensynene, og utarbeide klare retningslinjer på området.

IMDi foreslår et nytt underpunkt:

- NRK's ansatte skal speile mangfoldet i befolkningen når det gjelder alder, kjønn, etnisk bakgrunn, religion og seksuell legning.

NRK skal være allment tilgjengelig

IMDis kommentar: IMDi foreslår at punkt 3, 10 og 11 erstattes med følgende punkter:

- NRK skal ha utstrakt bruk av teksting av fjernsynsprogrammer for å gjøre programmene tilgjengelige for funksjonshemmede og språklige minoriteter.
- NRK skal bidra til å stimulere til kunstnerisk kreativitet ved å formidle en bred variasjon av kunstuttrykk.
- NRK skal formidle kulturarv. NRKs arkiver er en del av kulturarven, og selskapet skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for allmennheten. Arkivtilbudet skal i hovedsak gjøres gratis tilgjengelig.

NRK skal styrke norsk språk, identitet og kultur

IMDi foreslår at overskriften endres til:

NRK skal styrke identitet, kultur og norsk språk

- *NRK skal synliggjøre mangfoldet og reflektere Norge som et flerkulturelt samfunn. NRK skal fremme økt forståelse og dialog mellom ulike grupper i samfunnet.*

IMDis kommentar: Disse to målsettingene må sees i sammenheng med hverandre. Hva som er norsk identitet og kultur er ikke lenger så entydig i et samfunn hvor det etter hvert har blitt svært mange måter å "være norsk" på, og den enkeltes identitet gjerne gjenspeiler tilhørighet til flere kulturer. Når en benytter begreper som norsk identitet og kultur, er det viktig å være bevisst at dette er forhold som er i stadig endring og utvikling, jfr. avsnittet foran under "En befolkning med variert bakgrunn".

NRK skal etterstrebe høy kvalitet, mangfold og nyskaping

- *NRK skal ta sikte på å bidra til økt kunnskap om internasjonale forhold blant befolkningen og derigjennom fremme forståelse mellom folkegrupper.*

IMDis kommentar: Økt kunnskap om internasjonale forhold har flere positive effekter. En av dem er at befolkningen generelt kan få en bedre forståelse for asylsøkeres og flyktnings situasjon og bakgrunnen for at de har kommet til Norge. Dette kan igjen påvirke folks holdning til disse gruppene i lokalsamfunnene hvor de bosettes og skal integreres. Et annet aspekt er betydningen av at innvandrere og flyktninger bosatt i Norge får nyheter og informasjon om hendelser og politisk utvikling i sine opprinnelsesland.

3) Rekruttering av medarbeidere i NRK

Allmennkringkastingsplakaten sier ikke noe om NRKs rekrutteringspolitikk. IMDi vil likevel understreke betydningen av at også de ansatte i NRK speiler befolknings-sammensetningen. Få yrker er så eksponert og synlige som journalist og reporter i NRK TV. NRK har allerede flere journalister med innvandrerbakgrunn knyttet til distriktskontorer og programmer som Migrapolis. Det må satses på at de som er kvalifisert også inngår i det øvrige programtilbudet som nyhets- og sportssendinger, reportasjer, debatt- og dokumentarprogrammer.

Dessuten er det viktig at personer med minoritetsbakgrunn er representert i NRK's styre, Kringkastingsrådet og i ledende stillinger i NRK.

4) NRKs øvrige tilbud

Også NRKs digitale tilbud må gjenspeile mangfoldet i befolkningen og gjøres tilgjengelig for ulike grupper. Dette kan bl.a. sikres gjennom oversettelse av aktuelt stoff og tilrettelegging for interaktiv formidling.

4) Valg av høringsinstanser

Så vidt IMDi kan se av listen over høringsinstanser, er KIM (Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene) de eneste som representerer innvandrer-befolkningen i denne sammenheng. Ingen innvandrerorganisasjoner eller kultur- og mediatiiltak drevet av innvandrere selv, er tatt med. Det samme gjelder aviser og andre publi-kasjoner utgitt av innvandrere. Medietilsynet vil ha oversikt over hvilke radioer og skriftlige publikasjoner dette gjelder. Vi viser for øvrig til Arbeids- og inkluderings-departementets veileder til utredningsinstruksen "Likestillingsmessige konsekvenser for personer med innvandrerbakgrunn, samer og nasjonale minoriteter".

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Osmund Kaldheim
direktør

Bjørn Holden
leder Analyse og tilskudd

Saksbehandler: seniorrådgiver Inger Axelsen

Kopi: AID v/IMA